

TANTÁRGYI TEMATIKA

2024/2025. tanév 1. félév

Tantárgy neve:

A MODERN ÁLLAM ÉS JOG TÖRTÉNETI ALAPJAI

(nappali)

Az órák ideje és helye: hétfő 10 és 12 óra között

A/1. 319.

Tantárgy neve: A MODERN ÁLLAM ÉS JOG TÖRTÉNETI ALAPJAI	Tantárgy Neptun-kódja: AJJOT811JFN1 Tárgyfelelős intézet: <i>Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék</i>
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Lehotay Veronika, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: ősz félév	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: heti 2 óra 30 óra/félév	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 2 kredit	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A „modern állam és jog történeti alapjai” című tárgy a középiskolában szerzett történelem ismeretekre építve a jogi alpműveltséget kiegészítő jellege mellett segítséget kíván nyújtani az alkotmánytörténet és a jogtörténet alapfogalmainak a megértéséhez, és elsősorban jogtörténeti ismereteket kínál.	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1; T2; T3. <i>képesség:</i> K1; K2; K19; <i>attitűd:</i> A1; A2; A4; A5; A8; A10. <i>autonómia és felelősség:</i> F7	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadások: 1. 2024. szeptember 9. A félévi követelményrendszer ismertetése. <i>Rektori szünet elsőéves hallgatóknak.</i> 2. 2024. szeptember 16. Bevezető fogalmak, az európai alkotmánytörténet korszakai. A jogforrás és a kodifikáció. Modern kori kodifikációk. Az anyagi és az eljárásjogi alapelvek fejlődése. 3. 2024. szeptember 23. Fejlődési irányvonalak a szabadságjogok történetében. I. (A francia polgár jogai; az angolszász jogrendszer)	Gyakorlat: -

4. **2024. szeptember 30.** Fejlődési irányvonalak a szabadságjogok történetében. II. (Az amerikai alkotmány és kiegészítései, A weimari alkotmány által biztosított jogok). A jogok három generációja.
5. **2024. október 7. I. ÖNKÉNTES ZÁRTHELYI DOLGOZAT (1-10. TÉTEL).** Magyar alkotmánytörténet I. A magyar országgyűlés korszakai 1848-tól és a választójog fejlődése.
6. **2024. október 14.** Magyar alkotmánytörténet II-III. A végrehajtó szervek története és a bírói függetlenség kialakulása.
7. **2024. október 21.** Jogforrások. Modern magyar büntetőjog I.: A Csemegi-kódex (1878. évi V. tc.)
8. **2024. október 28.** *Rektori szünet.*
9. **2024. november 4.** Modern magyar büntetőjog II. A Csemegi-kódex novellái, 20. századi büntetőjogi tendenciák.
10. **2024. november 11.** Magánjog a polgári korban I.: Személyek joga és a polgári házasságról szóló törvény. (1894. évi 34. tc.).
11. **2024. november 18.** Magánjog a polgári korban II.: A kötelmi jog és az öröklési jog fejlődése.
12. **2024. november 25. II. ÖNKÉNTES ZÁRTHELYI DOLGOZAT (11-20. TÉTEL).** Magánjog a polgári korban: az első kereskedelmi törvény Magyarországon. (1875. évi 37. tc.).
13. **2024. december 2.** Perjogtörténet I. A polgári peres eljárás fejlődése Magyarországon. (1911. évi 1. tc.).
14. **2024. december 9.** Perjogtörténet II. A büntető eljárásjog fejlődése Magyarországon. (1896. évi 33. tc.) *Félév zárása.*

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során aláírást kell szereztetni, amelynek feltétele az előadásokon való részvétel. A távolmaradás megengedett mértéke 2 alkalom. A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után, amelynek teljesítése szóban, az oktatóval történő egyeztetés szerint történik.

2 önkéntes zárthelyi dolgozat megírása.

Az ötfokozatú értékelés százalékos határai:

0-50%: elégtelen (1);

51-60% elégséges (2);

61-70%: közepes (3);

71-80%: jó (4);

81-100%: jeles (5).

A vizsga a tankönyv kijelölt tételeiből és az előadások anyagából épül fel.

A közepes (3), jó (4), vagy jeles (5) érdemjegyű zárthelyi dolgozatokat írt hallgató *megajánlott jegyet* kaphat.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A tárgyat kollokvium zárja, amely írásban történik, az oktató által megjelölt vizsganapokon.

A vizsgán 5 fokozatú értékelést alkalmazunk. A vizsga a tankönyv kijelölt tételeiből és az előadások anyagából lesz. A jó (4), vagy jeles (5) érdemjegyű zárthelyi dolgozatot írt hallgató mentesül a zárthelyi dolgozat kérdései alól a vizsgán. Az ötfokozatú értékelés százalékos határai: 0-50%: elégtelen (1); 51-60%: elégséges (2); 61-70%: közepes (3); 71-80%: jó (4); 81-100%: jeles (5).

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők megadása

Tematikus prezentáció, csoportmunka alkalmazása, önálló munka készítése.

Kötelező irodalom:

1. Lehotay Veronika: **Bevezetés a modern állam és jog történetébe.** Elektronikus jegyzet, Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2020. (A továbbiakban: TK) és az előadások anyaga.
https://jogikar.uni-miskolc.hu/files/16041/Lehotay_Bevezet%C3%A9s%20a%20modern%20%C3%A1llam.pdf
2. József Ruzsoly: Beiträge zur neueren Verfassungsgeschichte (Ungarn und Europa). Ungarische Rechtshistoriker. (Herausgegeben von Barna Mezey) Gondolat Kiadó. Budapest, 2009. ELTE ÁJK, Budapest, 2002.

Ajánlott irodalom:

1. Gábor Máthé, Barna Mezey: *Von dem Vormärz bis zum 20. Jahrhundert : Tradition und Erneuerung in der ungarischen Rechtsentwicklung : Studien zu den Reformen in den 19-20. Jahrhunderten.* ELTE-ÁJK, Passau-Budapest, 2008.
2. Gönczi-Horváth-Stipta-Zlinszky: *Egyetemes jogtörténet I-II.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2001.
3. Lehotay Veronika: *Változások a büntetőjogban a két világháború közötti Magyarországon.* In: Gosztonyi, Gergely; Révész, T Mihály (eds.) *Jogtörténeti parerga II: Ünnepi tanulmányok Mezey Barna 65. születésnapja tiszteletére.* Budapest, Hungary: ELTE Eötvös József Kiadó (2018) 305 p. pp. 179-186. oldal.
4. Lehotay Veronika: „...A büntető bíróságok gyakorlata helyes mederben folyik-e?” *Büntető-igazságszolgáltatási tendenciák a Horthy-korszakban.*
http://www.miskolciugyvedikamara.hu/files/699/ADVOCAT_2022_2_SZ%C3%81M.pdf
5. Mezey Barna-Gosztonyi Gergely (szerk.): *Magyar alkotmánytörténet,* Osiris Kiadó, Budapest, 2020.
6. Mezey Barna (szerk.): *Magyar jogtörténet.* Osiris Kiadó, Budapest, 2003.
7. Stipta István: *A magyar bírósági rendszer története.* Debrecen University Press, Debrecen, 1998.

Egységes kollokviumi tételsor nappali és levelező tagozatos felsőoktatási szakképzésben résztvevő hallgatók részére

A modern állam és jog történeti alapjai

2024/2025. tanév őszi félév

1. Az állam fogalma, modern állam ismérvei
2. A jog, a jogforrás fogalma, a polgári korszak jogforrásai
3. A kodifikáció fogalma és a modern kori kodifikációk
4. Az anyagi jogi alapelvek fejlődése
5. Az eljárásjogi alapelvek fejlődése
6. Az angolszász jogrendszer jellemzői
7. A francia polgár jogai
8. Az amerikai alkotmány és kiegészítései
9. A weimari alkotmány által biztosított jogok
10. Az emberi jogok a 20. században
11. A magyar országgyűlés története, hatásköre
12. A választójog fejlődése Magyarországon, főbb választójogi szabályok 1848 után
13. Központi és helyi igazgatási szervek Magyarországon 1848 után
14. A polgári korszak bírósági rendszere és a bírói függetlenség kialakulása
15. Jogforrások Magyarországon 1848 után és a személyek jogának fejlődése
16. A kötelmi jog alapintézményeinek kialakulása a polgári korban
17. A kereskedelmi jog kialakulása
18. A házassági jog alapintézményei 1848 után
19. Az öröklési jog fogalmainak kialakulása
20. A Csemegi-kódex és novellái
21. 20. századi változások a büntetőjogban
22. A modern magyar büntetőeljárás jog fejlődése (az 1896. évi XXXIII. törvénycikk a bűnvádi perrendtartásról)
23. A modern magyar polgári eljárásjog fejlődése (az 1911. évi I. törvénycikk a polgári perrendtartásról)

Hallgatói ügyintézés:

Hodosi Gabriella A/6.épület 222. szoba

Tel: 0646/565-186

e-mail: gabriella.hodosi@uni-miskolc.hu

Miskolc, 2024. szeptember 4.

Jó tanulást, sikeres felkészülést kíván:

Dr. Lehotay Veronika

egyetemi docens

veronika.lehotay1@uni-miskolc.hu

Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet